

Adéu, Banesto

Durant els últims anys Banesto ha reduït significativament la seva presència bancària i industrial als Països Catalans. Mario Conde s'ho va vendre tot en un intent desesperat per deixar llast i tapar forats. No hi va ser a temps.

Quan Mario Conde es va fer amb el control de Banesto, l'any 1987, l'entitat tenia una important presència industrial i bancària als Països Catalans. El paquet industrial estava format per desenes de participacions, majoritàries o no, en empreses i societats dedicades a activitats molt diverses, des del negoci immobiliari fins a la indústria química, passant per la construcció i l'extracció i transformació de minerals no energètics.

Els primers anys de la gestió de Conde, els pilars de Banesto al nostre territori eren Petróleos del Mediterráneo (Petromed, SA), a Castelló; Valenciana de Cementos, a València; Auxiliar de la Construcción, SA, més coneguda com Cementos Sansón, i Sociedad Española de Carburos Metálicos, a Barcelona. Pel que fa al negoci estrictament bancari, Banesto comptava amb dos bancs filials al cent per cent: el Banc Català de Crèdit, al Principat, i l'Abel Matutes Torres Banco de Ibiza, a les Illes, on Conde hi tenia també la seva residència d'estiu.

Set anys després, aquesta nombrosa presència ha quedat reduïda gairebé a no res. De les empreses citades, Banesto només en conserva una participació del 24% —segons les últimes dades conegudes— a Carburos Metálicos, SA. La resta ha estat venuda al capital estranger —tot i que Conde va entrar al banc omplint-se la boca de promeses sobre el manteniment de la indústria “nacional”— en un procés vertiginós destinat, segons s'ha pogut comprovar posteriorment, a aconseguir el líquid necessari per a tapar forats i alhora mantenir la costosa política d'imatge i inversió en els mitjans de comunicació de Mario Conde.

El primer a caure de la llista va ser l'Abel Matutes Torres Banco de Ibiza, venut l'any 1989 al banc italià San Paolo de Torí, que ara ostenta més del 50% de les seves accions. En principi, però, aquesta venda semblava una flor que no havia de fer estiu: el maig de 1990, Conde anuncia una intensificació de les activitats de Banesto a Catalunya amb l'objectiu de ser molt més present en l'economia catalana. Per a exemplificar aquesta voluntat,

Mario Conde i Alfredo Sáez (esquerra), protagonistes dels últims dies. Banesto ha buidat en sis anys la seva presència bancària i industrial als Països Catalans. Conde buscava efectiu desesperadament.

Banesto incorpora destacats empresaris catalans al seu Comitè Regional de Catalunya i Balears, un òrgan consultiu de caràcter simbòlic que actualment presideix Ramon Guardans. Entre els triats per Conde hi ha Lluís Carulla (Agrolimen), Ignacio Ferrero (Nutrexpa), Marià Puig (Perfumes Puig) i Emili Cuatrecasas (bufet d'advocats Cuatrecasas, un dels més prestigiosos de Barcelona). Poc temps després es posa en evidència que les intencions de Conde no són més que paraules, pura imatge. El 1991 el president de Banesto ven el Banc Català de Crèdit (BCC), una entitat sanejada i rendible amb uns recursos propis de més de 10.000 milions de pessetes i uns beneficis anuals en progressió. El Català de Crèdit havia estat creat el 1986 a

partir de la fusió de la Banca Garriga Nogués i el Banco Catalán de Desarrollo (Cadesbank), ambdós filials al cent per cent de Banesto. A la nova entitat s'hi van integrar totes les oficines catalanes del Banco de Madrid. (Prèviament a aquesta fusió, Banesto havia hagut d'assumir l'espectacular forat financer de la Garriga Nogués, calculat en més de 100.000 milions de pessetes. Aquest és un dels episodis més foscos de les finances catalanes en els últims anys, ja que estranyament Banesto mai no va demanar responsabilitats a l'equip directiu de la Garriga Nogués per la seva nefasta gestió, que molts especialistes van qualificar inclús de fraudulenta. Un dels protagonistes destacats de l'afer fou el financer Javier de la Rosa, aleshores vice-president

Banesto i Banca Catalana: crisis comparades

La crisi del Banc Espanyol de Crèdit és la primera de l'etapa d'Àngel Rojo com a governador del Banc d'Espanya. El seu antecessor, Don Mariano Rubio, pot vantar-se d'haver tractat seixanta-un bancs que van exigir ajuts exteriors. No arriben a mitja dotzena els bancs espanyols d'un cert volum que han quedat al marge i alguns d'ells haurien pogut passar perfectament per l'adreçador, si s'ho haguessin proposat.

La crisi del Banesto tot just comença. No sabem quant durarà. Potser serà més curta que les altres, si tenim en compte com ha començat. La intervenció del Banc d'Espanya, equivalent a decapitació, ha estat neta i anunciada a l'endemà que el Banc funcionés amb tota normalitat. En el cas de Banca Catalana, per exemple, la decapitació es va fer amb una serra i encara oscada, ja que va arribar vint-i-nou mesos després de les primeres envestides públiques i 5 després de la falsa notícia de la seva suspensió de pagaments, donada per una agència de notícies controlada per la dreta política espanyola, i confirmada per televisió gràcies a la intervenció d'una persona propera al Partit Socialista espanyol.

Quan el Banc d'Espanya fa una inspecció a un banc en època de crisi, ja sap que aquesta s'acabarà amb una acta en la qual es forçarà el banc a revisar a l'alça les seves previsions per a cobrir morosos i a la baixa la cartera de participacions o l'autocartera. És aquest un tema molt delicat i discutible. Delicat perquè una indiscreció pot crear pànic; tinc consciència de l'extremada discreció del personal executiu del Banc d'Espanya, com en tinc també que alguns dels seus màxims responsables en èpoques anteriors eren uns bocamolls en les seves converses amb altres bancs i que aquests banquers varen fer córrer alguns rumors que els convenien. És discutible, perquè la valoració d'uns actius no és cap ciència exacta, i hi haurà tants valors com auditories es facin. En el cas de Banca Catalana, ja esmentat, el Consell que substituï el que hi havia en esclatar la primera crisi va optar per inflar les pèrdues creient que així rebria més ajudes i podria solucionar els problemes en un temps mínim. El resultat va ser la seva destitució i la intervenció final del Banc d'Espanya, tal com ha fet ara amb Mario Conde. El que queda clar és que hi ha un punt de no retorn, que pot coincidir amb la intervenció o amb la filtració d'una notícia —real o falsa— que provoca en tot cas l'espantada i l'inici de la retirada dels dipòsits. Des d'aquell moment, ja hi pots anar al darrere amb un flabiol sonant, que no hi ha res a fer sinó esperar una bona solució per part de l'equip nomenat pel Banc d'Espanya.

Francesc Cabana

Economista i especialista en banca

CARME PUÉRTOLAS

Francesc Cabana: "El que queda clar és que hi ha un punt de no retorn."

executiu i conseller delegat de la Garriga Nogué. Molt probablement aquells 100.000 milions són "membres fundadors" de l'actual forat de Banesto, calculat en 700.000 milions de pessetes i generat en la seva majoria en els set anys escassos de gestió de Mario Conde.)

Després d'una intensa i espectacular negociació, tota la xarxa d'oficines del Banc Català de Crèdit (105 a tot Catalunya) van anar a parar a mans del San Paolo, per un preu de 22.000 milions de pessetes. En aquell mo-

ment el banc català tenia dipòsits per valor de 120.000 milions de pessetes.

El mateix any es consuma la venda de la refinaria Petromed, participada en un 36% pel banc espanyol, i que fins poc temps abans era titllada d'empresa estratègica i no vendible pels directius de Banesto. Conde va obtenir en aquesta operació uns 40.000 milions de pessetes pagats per la companyia compradora, British Petroleum. En el moment de la venda Petromed donava feina a 1.000 persones de forma directa i proporcionava quasi el cent per cent de la gasolina que es consumia al País Valencià, i l'any anterior havia obtingut uns beneficis de 4.500 milions de pessetes.

L'any 1992 es consuma la sagnia. El mes de juliol Banesto ven Cementos Sansón a la multinacional cimentera mexicana Cemex. Sansón és el grup cimenter que havia quedat en mans de Conde després de la dura lluita amb la família Serratosa pel control majoritari de Valenciana de Cementos. Un enfrontament que mentre va durar va allunyar Mario Conde de València, on només acudia d'incògnit. Sansón fou venuda per un total de 65.000 milions, tan sols dos mesos després que el mateix grup comprador mexicà s'havia fet amb el control de Valenciana de Cementos. El grup cimenter de Banesto era rendible en el moment de la venda, igual que ho eren Petromed i el Banc Català de Crèdit.

En sis anys, doncs, la presència de Banesto als Països Catalans s'ha convertit en raquítica, si la comparem amb el volum i la importància del mateix banc, així com amb la forta implantació d'altres bancs espanyols, com el Central Hispano. Li queda, això sí, una important xarxa d'oficines als Països Catalans. Concretament, 570 sucursals que representen un 25% de les 2.262 oficines de Banesto repartides per tot l'estat espanyol.

Així les coses, doncs, no és estrany la tranquil·litat amb què la Generalitat de Catalunya i la del País Valencià han acollit la intervenció del Banc d'Espanya i la notícia de l'impressionant forat financer de Banesto. Aurelio Martínez, conseller d'Economia del Govern valencià, ha afirmat taxativament que la crisi de Banesto "no comportarà cap perjudici" per a la Generalitat, ja que aquesta no té dipòsits en aquesta entitat. Al Principat, el president Pujol s'ha limitat a advertir seriosament sobre una qüestió col·lateral: el perill que en pocs anys tot el poder a l'estat espanyol estigui concentrat en dos grups bancaris o tres, dos o tres grups de comunicació, i que a més tots ells estiguin relligats, d'una forma o altra, amb el poder central. Però el toc d'atenció de Pujol ha quedat sepultat per l'allau informativa sobre Conde, el forat financer, la J. P. Morgan i els informes secrets.

Eduard Voltas